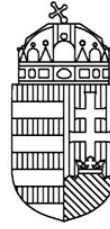

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Co-funded by the
European Union

AGRÁRMINISZTERIUM

A LIFE Természet és Biodiverzitás alprogram bemutatása

Sashalmi Éva

Agrárminisztérium, Természetmegőrzési Főosztály

2023. június 7.

LIFE Információs Nap 2023.

MFOI Magyar
Fejlesztésosztály
Iroda

MINISZTERELNÖKSÉG

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

A 2014-2020 időszak még folyamatban lévő természetvédelmi projektjei

AGRÁRMINISZTERIUM

Hazai koordinálás:

- LIFE Természet: Dráva, rákosi vipera, pannon szikes sztyeppék és löszpusztagyepék
- LIFE integrált projekt: pannon gyepék megőrzése

Külföldi koordinálás:

LIFE Természet:

túzok (AT), tölgyesek (IT), endemikus növényfajok (SK), „Dunai Szabad Égbolt” (SK), kis lilik (LT), Duna szigetek (AT), túzok/kék vércse (SK)

- LIFE Kommunikáció: „Wildlife Crime” (BG)

LIFE program 2021-2027

AGRÁRMINISZTERIUM

- Megnövelt keret:

2021-2027: 5,4 Mrd EUR (2014-2020: 3,4 Mrd EUR)

Természet és Biodiverzitás – 2,14 Mrd EUR

- LIFE rendelet, többéves munkaprogram 2021-2024, pályázati felhívás
- Hagyományos (standard action projects - SAP) - egyfordulós
Stratégiai projektek (strategic projects - SNAP) - kétfordulós
- **60-67-75%** társfinanszírozói arány
- Új pályázati felület: Funding & tender opportunities portál
- Új lebonyolító szerv: CINEA (az Európai Bizottság Klíma-, Infrastruktúra- és Környezetügyi Végrehajtó Ügynöksége)

A 2021-2027 időszak eddigi nyertes természetvédelmi projektjei

AGRÁRMINISZTERIUM

2021. évi pályázati ciklus kerete: 122 516 306 euró/35 projekt

Hazai részesedés: 6 661 747 euró (5,4 %)

Hazai koordinálású projektek:

- A kerecsensólyom megőrzése az Észak-Alföldön
- Szolonyec szikes vizes élőhelyláncolat rehabilitációja a Hortobágyon

Külföldi koordinálású projektek:

- Lepkevédelmi jó gyakorlatok kifejlesztése és átadása Közép-Kelet-Európában (SK)
- Négy dunai tokfaj génállományának ex situ megőrzése és a génmegőrzésen alapuló állományrehabilitációja (AT)

2022. évi pályázati ciklus

- 2022. évi keret: 135 739 347 euró
- ~150 benyújtott pályázat
- 25 várható nyertes (1 hazai) + 44 várólistás (2 hazai)
- átlagos EU támogatás/projekt: 4,3 millió euró
- nagyobb költségvetés: csak sürgős természetvédelmi beavatkozást igénylő esetekben és jelentős hatás elérését megfelelően indokolva

2023. évi pályázati ciklus

AGRÁRMINISZTERIUM

LIFE-2023-SAP-NAT-NATURE: Természet és biodiverzitás

LIFE-2023-SAP-NAT-GOV: Természetvédelmi irányítás

Természet és biodiverzitás

- Natura 2000 területek célkitűzéseinek megvalósítása
- kedvezőtlen természetvédelmi helyzetű élőhelytípusok és fajok megőrzése
- inváziós fajok visszaszorítása
- EU Biodiverzitás Stratégia 2030 célkitűzéseinek megvalósítása

Költségvetés: 145 M EUR Társfinanszírozás: 60%-67%-75%

Természetvédelmi irányítás

- EU jogszabályainak való megfelelés – pl. szakértői hálózat létrehozása, információs rendszerek kialakítása, stratégiaalkotás, képzések révén

Költségvetés: 3,4 M EUR Társfinanszírozás: 60%

EU társfinanszírozási arány

AGRÁRMINISZTERIUM

- **60%:** alapeset
- **67%:** prioritás és nem-prioritás élőhelytípusok vagy fajok egyaránt megcélózva, a prioritásokra fókuszálva
- **75%:** kizárólag prioritás élőhelytípusok vagy fajok megcélózva

Prioritás:

- élőhelyvédelmi irányelv szerint **kiemelt jelentőségű** értékek
- Ornis Bizottság által **prioritás**nak tartott madárfajok
(https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/life_priority/index_en.htm)
- legutóbbi jelentés alapján **rossz természetvédelmi helyzetű, illetve romló tendenciát** mutató élőhelytípusok és fajok („U2-” kategória);
 - IUCN vörös listák alapján **„veszélyeztetett” vagy annál rosszabb helyzetű** fajok, élőhelyek

Priorizálás

AGRÁRMINISZTERIUM

Két terület, legalább az egyiket megcélózni:

- „teret a természetnek” (space for nature)
- „fajaink megmentése” (safeguarding our species)

Legmagasabb prioritás:

- a **rossz természetvédelmi helyzetű**, illetve **romló** tendenciát mutató élőhelytípusok és **fajok (U2-)**, majd a kedvezőtlen, romló kategória (U1-);
- IUCN vörös listák alapján **„veszélyeztetett”** vagy **annál rosszabb helyzetű** fajok, élőhelyek.

További priorizálás:

- élőhely- és madárvédelmi irányelv
- inváziós idegenhonos fajok (IAS rendelet)
- EU Biodiverzitás Stratégia 2030

Néhány fontos információ

AGRÁRMINISZTERIUM

- Ismétlődő tevékenység nem támogatható, ha a projekt előtt kezdődött
- Kutatás alapvetően nem támogatható
- Infrastruktúra: tulajdonos partnerként/30 évre szándéknyilatkozat Nagyléptékű nem támogatott (pl. látogatóközpont). Kisléptékűt is indokolni kell.
- Élőhelyrekonstrukció, területvásárlás: Natura 2000 vagy országos jelentőségű védett területen
- Pufferterületen: 30 évre szóló szerződés
- Natura 2000 területek aktuális adatlapja (elérhető: AM, NPI)
- 2019. évi országjelentést megnézni – természetvédelmi helyzet <https://termeszetvedelem.hu/az-elohelyvedelmi-iranyelv-17-cikke-alapjan-keszített-országjelentés-2019/>
- Tervkészítést (fenntartási, fajmegőrzési) előre egyeztetni a AM-el
- Földvásárlás – 11 feltétel, pl. örökre természetvédelmi célokat kell szolgálnia a megvásárolt területnek - ADÁSVÉTELI SZERZŐDÉSBEN!

A sikeres pályázat elemei

AGRÁRMINISZTERIUM

- átgondolt **problémameghatározás**, háttérinformációkkal
- pontos, konkrét **célmeghatározás**
- releváns, megfelelő konzorcium felállítása
- **reális költségvetés** a projektakciókhoz igazodva
- karakter- és oldalszámlimit betartása, az instrukciók kitörlésének tilalma
- szinergia más alprogramokkal és ágazatokkal, ismételhetőség, fenntarthatóság, hangsúly a konkrét akciókon és nem a monitorozáson
- **Ismételhetőség ≠ networking, disszemináció**
- értékelési szempontrendszer négy fő pillére: Relevancia, Hatás (1,5x-es súly), Minőség, Pénzügyi szempontok(0-20 pont)
- + 10 bónusz pont 5 szempont alapján (0 vagy 2 pont) – csak kiemelkedő esetekben VAGY ha nemzetközi a projekt

Hibalehetőségek - projekttervezés

AGRÁRMINISZTERIUM

Relevancia:

- Program, alprogram célkitűzéseinek, EU-s stratégiáknak, rendeleteknek, irányelveknek nem felel meg a projektleírás
- Nem megfelelő partnerek bevonása, releváns érintettek kihagyása
- Beavatkozás, intézkedés logikai menete nem egyértelmű

Minőség:

- Leírások, információk ismétlése, túl hosszú, nem lényegretörő szöveg
- Nem szolgál elegendő részlettel az intézkedések végrehajtásának menetéről
- Projekt ütemezése túlnyúlik a projekt időtartamán
- Felületes vagy túl optimista kockázatértékelés

Hatás:

- Elnagyoltan bemutatott és nem jól mérhető hatás
- Nem fenntarthatóak a projekt vívmányai
- Alacsony természetmegőrzési hatás
- Nem rendelkezik stratégiával a projekt megismételhetőségére vonatkozóan

Pénzügyi szempontok/Erőforrások:

- Indokolatlanul magas projekt költségek
- Nem elszámolható tételek
- Nem megalapozott eszközbeszerzések
- Helytelenül megadott társfinanszírozási arány (60%-67%-75%)

Határidők – Hagyományos LIFE pályázatok

AGRÁRMINISZTERIUM

Indikatív menetrend:

LIFE pályázati felhívás:

2023. április 18.

AM HATÁRIDŐ:

2023. augusztus 23. 24 00

LIFE BENYÚJTÁSI HATÁRIDŐ:

2023. szeptember 6.

Pályázók értesítése CINEA részéről:

2024. március

Támogatói szerződés megkötése:

2024. június

Projektkezdés:

2024. július

AM szakmai támogatónyilatkozat (letter of support)

AGRÁRMINISZTERIUM

2023. augusztus 23-ra kérjük:

- az előzetes véleményezéshez megfelelő részletességgel kitöltött pályázati űrlap, különös tekintettel az akciók teljes körű leírására, elég magyarul
- összefoglaló magyarul (1-2 oldalas)
- pályázati anyagok láthatóvá tétele az NCP számára a „Funding & tender opportunities” pályázói rendszerben

Elérhetőségeink – LIFE Természetvédelem

**AM Természetmegőrzési
Főosztály**

lifenature@am.gov.hu

**LIFE nemzeti kapcsolattartó:
Sashalmi Éva**

**E-mail:
eva.sashalmi@am.gov.hu
Tel.: +36 1 896 3149**

Köszönöm a figyelmet!